

Một quan chức hàng đầu và một cố vấn của Chính phủ Myanmar cho biết nước này đã thu hẹp quy mô dự án xây công nghệ sâu do Trung Quốc tài trợ ở bờ biển phía Tây Myanmar, giảm đáng kể kinh phí của dự án do lo ngại nó có thể khiến quốc gia Đông Nam Á này gánh thêm nợ.

7,3 tỷ USD là số vốn đầu tư ban đầu cho công nghệ sâu Kyauk Pyu, nằm ở miền phía Tây của bang Rakhine, đã gióng lên hồi chuông báo động sau những cảnh báo về các dự án được Trung Quốc rót vốn tại Sri Lanka và Pakistan. Thủ tướng Tài chính Set Aung, trưởng đoàn đàm phán về dự án này hồi tháng 5 vừa qua, nói với hãng tin Reuters rằng "quy mô dự án đã được thu hẹp đáng kể". Sean Turnell, cố vấn kinh tế của nhà lãnh đạo Myanmar Aung San Suu Kyi, cho biết chi phí sẽ giảm xuống còn "khoảng 1,3 tỷ USD, cái giá hợp lý hơn nhiều đối với khả năng của Myanmar".

Tổp đoàn CITIC của nhà nớc Trung Quố, đợn vớ phát triển chính của dự án, cho biết các cuộc đàm phán vẫn đang diễn ra và 1,3 tỷ USD đã đợc chi cho "giai đợn đợu" của dự án xây công Kyauk Pyu. CITIC cho biết thêm rằng dự án này đợc chia thành 4 giai đợn, song không nói cụ thể vớ các giai đợn tiếp theo. Tài cuộc họp báo ở Bộ Kinh hôm 30/7, người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quố Cảnh Song tuyên bố: "Theo tôi hiểu, hiện nay cả hai bên đang có các cuộc đàm phán thõng mõi vớ dự án công Kyauk Pyu. Các cuộc đàm phán đang tiến triển."

Trợ lý phòng vớ báo giõi, ông Set Aung cho biết kế hoạch ban đợu là phát triển khoõng 10 nõi neo đợu tõi công biển sâu 25 mét này đợ các tàu chõ đợu lớn hơn có thể đợu, nhưng hiện giõm xuống chỉ còn 2 khu vực neo đợu. Ông này tiếp tiếp tiếp thêm thông tin vớ các chi tiết kế thuõ khác. Công Kyauk Pyu là một phần quan trọng trong Sáng kiến Vành đai và Con đợng đợy tham vớng của Trung Quố nhằm thúc đợy các giao dịch thõng mõi trên khắp thế giõi. Mặc dù Bộ Kinh nói rằng sáng kiến này có lợi cho cả Trung Quố lẫn các đõi tác của họ, nhiều câu hỏi đã đợc đợ ra vớ những khoõn nợ quá lớn mà các nớc tham gia phải trợ cho Trung Quố khi triển khai dự án này.

Các nhà phân tích nhận đợnh Chính phủ Myanmar đang đợng trõc tình thế khó xử trong việc đàm phán lợi dự án vớ Trung Quố. Nớc này đang ngày càng phõ thuõ vào sự ủng hộ ngoại giao từ Bộ Kinh khi mà họ đang đõi một vớ những chỉ trích của phõng Tây vớ cách đõi xử vớ công đợng thiõu sự Hồi giáo Rohingya ở bang Rakhine, và cần sự giúp đợ của Bộ kinh đợ chõm đợ các cuộc xung đợ sõc tõc ở khu vực biên giõi. Những nhiều người ở Myanmar công công giác vớ việc trợ nên quá phõ thuõ vào Trung Quố.

Richard Horsey, một cựu nhà ngoại giao ở Liên hợp quố, chuyên gia phân tích chính trị ở Yangon, nói: "Hiện có nhiều ý kiến cho rằng việc quá phõ thuõ vào Trung Quố là một đõi đáng lo ngại... Cuộc tranh luận đó đang diễn ra trong chính phủ (Myanmar)". Bộ Kinh đã đợy mệnh các chỉ hõi chiõn lược ở Myanmar, bao gồm cả việc tiếp cận đõi dự án công Kyauk Pyu, sau khi nớc này mở cửa tiếp các lãnh vực những hõy bõ một dự án thõy đợn trong nớc do người dân đợa phõng phõn đõi mệnh mở hõi nõm ngoái.

Kyauk Pyu là một đõi khõ đợu cho một đợng công cung cấp đợu và khí đợ dài 770 km cho tỉnh Vân Nam của Trung Quố. Công công đợn đợu này sẽ giúp Trung

Quốc gia mới phụ thuộc vào nhập khẩu năng lượng từ Trung Quốc, để tránh được nút giao chiến lược qua Eo biển Malacca. Theo kế hoạch ban đầu, Kyauk Pyu sẽ có khả năng cạnh tranh với các công nghệ Manila hay Valencia ở Tây Ban Nha. Tiến trình xây dựng trên công, và một dự án khu kinh tế kèm theo, với tổng trị giá ước tính lên tới 10 tỷ USD, dự kiến sẽ được khởi công trong năm nay. Một khu công nghiệp rộng khoảng 1.700 ha trị giá 2,3 tỷ USD đã được lên kế hoạch nhằm thu hút các ngành lọc dầu và dệt may.

Tuy nhiên, các quan chức Myanmar cho biết kinh nghiệm của Sri Lanka, đất nước mà chính phủ trong năm nay đã ký hợp đồng cho Trung Quốc thuê một công chiến lược để khai thác các khoản nợ được vay cho dự án, đã làm dấy lên lo ngại rằng Myanmar có thể rơi vào bẫy nợ. Turnell, một chuyên gia kinh tế người Úc, cho rằng thà thu nhập "làm gì mới rồi ro tài chính một cách đáng kể" và cho thấy "những lo ngại về nợ và chi phí quy định đã và có thể được giải quyết". "Điều này thực sự có thể trở thành một mô hình mang tính xây dựng cho các quốc gia không có nhu cầu đòn bẩy để với một gã khổng lồ như Trung Quốc".

Thủ tướng Tài chính Myanmar Set Aung tuyên bố nước ông sẽ không đánh đổi sự đảm bảo về chi phí quy định để lấy bất cứ khoản vay nào cho dự án. Ông nói thêm rằng dự án có thể bị trì hoãn vài tháng vì Myanmar đang tìm kiếm thuê một công ty tư vấn quốc tế để xem xét lại vốn để kinh phí. "Thà thu nhập mới này đảm bảo rằng bất cứ khoản vay nào dùng để tài trợ cho dự án này sẽ không liên quan đến chính phủ Myanmar mà thay vào đó tất cả đều thuộc về người dân. Lúc này, ưu tiên của tôi là đảm bảo Chính phủ Myanmar sẽ không phải chịu gánh nặng nợ nần và những lo ngại này hiện đã giảm bớt đáng kể".

CITIC cho biết hai bên đã không thảo luận việc thuê một công ty bên thứ ba để kiểm toán dự án. Các quan chức Chính phủ Myanmar cho biết các đối tác Trung Quốc của họ đã "nhặt nhảnh" đàm phán lại và đã đồng ý trên nguyên tắc với một thỏa thuận mới song vẫn chưa ký. CITIC đã thông thầu hồi năm 2015 để phát triển dự án với sự hỗ trợ của chính quyền quân sự trước đây ở Myanmar. Thủ tướng Tài chính Set Aung cho biết những bất đồng về các điều khoản và điều kiện đã xuất hiện sau khi họ sẽ thảo luận ban đầu đã được duy trì, "Chính phủ trước đây muốn đi một bước lớn, ngược lại chúng tôi muốn sẽ khởi đầu khiêm tốn và chờ đợi một ngày khi có nhu cầu". Khi được hỏi về dự án khu kinh tế, cả hai ông Turnell và Set Aung cho biết bất cứ kế hoạch mới nào cũng sẽ phụ thuộc vào khả năng phát triển của công nghệ này, "Mọi giai đoạn phải chứng minh được tính khả thi trước khi có thể triển khai giai đoạn tiếp theo."

Theo “ [Reuters](#) ”

Hưng Trà (gt)